

Bruxelles, 21. kolovoza 2023.
(OR. en)

12391/23
ADD 1

AGRI 469
AGRIFIN 99
AGRIORG 96
AGRILEG 162
DELECT 112

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	21. kolovoza 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	C(2023) 5448 final - ANNEXES 1 to 2
Predmet:	PRILOZI DELEGIRANOJ UREDBI KOMISIJE (EU) .../... o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu tržišnih standarda za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 1666/1999 i provedbenih uredaba Komisije (EU) br. 543/2011 i (EU) br. 1333/2011

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2023) 5448 final - ANNEXES 1 to 2.

Priloženo: C(2023) 5448 final - ANNEXES 1 to 2

Bruxelles, 17.8.2023.
C(2023) 5448 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

DELEGIRANOJ UREDBI KOMISIJE (EU) .../...

o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu tržišnih standarda za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 1666/1999 i provedbenih uredaba Komisije (EU) br. 543/2011 i (EU) br. 1333/2011

PRILOG I.
TRŽIŠNI STANDARDI IZ ČLANAKA 2., 4. I 6.

Dio A – Opći tržišni standard

Ovim se općim tržišnim standardom određuju zahtjevi kvalitete za voće i povrće nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

1. Minimalni zahtjevi

Ovisno o dopuštenim odstupanjima, plodovi moraju biti:

- neoštećeni,
- zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.
- Stanje plodova mora biti takvo da mogu:
 - podnijeti prijevoz i rukovanje,
 - stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

2. Minimalni zahtjevi zrelosti

Plodovi moraju biti dovoljno, no ne previše razvijeni, a voće mora biti dovoljno zrelo i ne smije biti prezrelo.

Razvijenost i stanje zrelosti plodova mora biti takvo da se može nastaviti proces zrenja i dosegnuti zadovoljavajući stupanj zrelosti.

3. Dopušteno odstupanje

U svakom pakiranju dopušteno je odstupanje od 10 % broja ili mase plodova koji ne zadovoljavaju minimalne zahtjeve kvalitete. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

4. Označivanje

Svako pakiranje¹ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer: ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Podrijetlo

Puni naziv zemlje podrijetla². Za proizvode podrijetlom iz neke države članice naziv mora biti na jeziku zemlje podrijetla ili nekom drugom koji razumiju potrošači države odredišta. Za druge proizvode taj podatak mora biti na bilo kojem jeziku koji razumiju potrošači države odredišta.

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

¹ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

² Navodi se puni ili općenito upotrebljavani naziv.

Dio B – Posebni tržišni standardi

DIO 1.: TRŽIŠNI STANDARD ZA JABUKE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na jabuke sorti (kultivara) uzgojenih od *Malus domestica* Borkh. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak jabuka za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za jabuke nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku pojedinu klasu i dopuštenim odstupanjima, jabuke moraju biti:

- neoštećene,
- zdrave, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čiste, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- bez jake staklavosti, osim sorti označenih s „V” navedenih u dodatku ovom standardu.
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje jabuka moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Zahtjevi zrelosti

Jabuke moraju biti dovoljno razvijene i dovoljno zrele.

Razvijenost i stanje zrelosti jabuka mora biti takvo da se mogu nastaviti procesi zrenja te postići stupanj zrelosti potreban u vezi sa svojstvima sorte.

Za provjeru minimalnih zahtjeva zrelosti može se u obzir uzeti nekoliko parametara (na primjer morfološki aspekt, okus, čvrstoća i refraktometrijski indeks).

C. Klasifikacija

Jabuke se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Jabuke u toj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte³ i neoštećenu peteljku.

Jabuke moraju imati sljedeća minimalna svojstva obojenosti površine tipična za sortu:

- jabuke skupine obojenosti A moraju na 3/4 ukupne površine biti crvene boje,
- jabuke skupine obojenosti B moraju na 1/2 ukupne površine biti mješovito crvene boje,
- jabuke skupine obojenosti C moraju na 1/3 ukupne površine biti blago crvene ili rumene boje ili s crvenim prugama,
- nema minimalnog zahtjeva u pogledu obojenosti za skupinu obojenosti D.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Ne smije imati nikakve nesavršenosti osim neznatnih površinskih nedostataka pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- neznatna oštećenja kore,
- neznatna crvenkasta rđavost⁴, npr.:
 - smečkaste mrlje, samo u udubini uz kličak, i ne smiju biti smežurane i/ili
 - pojedinačna neznatna crvenkasta rđavost.

ii. Klasa I.

Jabuke u toj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte⁵.

Jabuke moraju imati sljedeća minimalna svojstva obojenosti površine tipična za sortu:

- jabuke skupine obojenosti A moraju na 1/2 ukupne površine biti crvene boje,
- jabuke skupine obojenosti B moraju na 1/3 ukupne površine biti mješovito crvene boje,

³ Nepotpuni popis sorti prema njihovoj boji i crvenkastoj rđavosti naveden je u dodatku ovom standardu.

⁴ Sorte označene s „R” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredbe o crvenkastoj rđavosti.

⁵ Nepotpuni popis sorti prema njihovoj boji i crvenkastoj rđavosti naveden je u dodatku ovom standardu.

- jabuke skupine obojenosti C moraju na 1/10 ukupne površine biti blago crvene ili rumene boje ili s crvenim prugama,
- nema minimalnog zahtjeva u pogledu obojenosti za skupinu obojenosti D.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
- manji nedostaci u razvijenosti,
- neznatan nedostatak u boji,
- neznatna natučenost na najviše 1 cm² ukupne površine i bez gubitka boje,
- manja oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:
 - 2 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,
 - 1 cm² ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 0,25 cm² površine;
- neznatna crvenkasta rđavost⁶, npr.:
 - smeđe mrlje koje neznatno prelaze udubinu oko peteljke i oko cvjetne čaške, ali ne smiju biti smežurane, i/ili
 - lagano mrežasta crvenkasta rđavost na najviše 1/5 ukupne površine voća koja se jako ne ističe od opće obojenosti voća, i/ili
 - gusta crvenkasta rđavost koja ne prelazi 1/20 ukupne površine voća, pri čemu
 - lagano mrežasta i gusta crvenkasta rđavost uzete zajedno ne smiju prelaziti više od 1/5 ukupne površine voća.

Peteljka može nedostajati pod uvjetom da je mjesto loma čisto i da kora uz peteljku nije oštećena.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća jabuke koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Meso ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da jabuke zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,

⁶ Sorte označene s „R” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredbe o crvenkastoj rđavosti.

- nedostatak u razvijenosti,
- nedostaci obojenosti,
- neznatna natučenost na najviše 1,5 cm² površine i s manjim gubitkom boje,
- oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:
 - 4 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,
 - 2,5 cm² ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 1 cm² površine;
- neznatna crvenkasta rđavost⁷, npr.:
 - smeđe mrlje koje neznatno prelaze udubinu oko klička i oko cvjetne čaške, ali ne smiju biti smežurane, i/ili
 - lagano mrežasta crvenkasta rđavost na najviše 1/2 ukupne površine voća koja se jako ne ističe od opće obojenosti voća, i/ili
 - gusta crvenkasta rđavost koja ne prelazi 1/3 ukupne površine voća, pri čemu
 - lagano mrežasta i gusta crvenkasta rđavost uzete zajedno ne smiju prelaziti više od 1/2 ukupne površine voća.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema najvećem promjeru ekvatorijalnog dijela ploda ili prema masi.

Minimalna veličina je 60 mm kad se mjeri promjer ili 90 g, ako se mjeri prema masi. Može se prihvatiti voće manjih veličina ako vrijednost Brix⁸ u plodovima iznosi 10,5 ° Brix ili više, a veličina nije manja od 50 mm ili 70 g.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

- (a) za voće sortirano prema promjeru:
- 5 mm za plodove klase „Ekstra” i plodove klase I. i II. pakirane u redove i slojeve. Međutim, za jabuke sorte Bramley’s Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) i Horneburger razlika u promjeru smije iznositi do 10 mm i
 - 10 mm za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju. Međutim, za jabuke sorti Bramley’s Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) i Horneburger razlika u promjeru smije iznositi do 20 mm;
- (b) za plodove čija se veličina određuje prema masi:

⁷ Sorte označene s „R” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredbe o crvenkastoj rđavosti.

⁸ Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

- za jabuke klase „Ekstra” i klase I. i II. pakirane u redove i slojeve:

Raspon (g)	Razlika u masi (g)
70–90	15 g
91–135	20 g
136–200	30 g
201–300	40 g
> 300	50 g

- Za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju:

Raspon (g)	Ujednačenost (g)
70–135	35
136–300	70
> 300	100

Nije propisana ujednačenost veličine za plodove klase II. pakirane u prodajnim pakiranjima ili rasutom stanju.

Sorte minijaturnih jabuka označene s „M” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredaba o veličini. Te minijaturne sorte moraju imati vrijednost Brix⁹ od minimalno 12 °.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

- i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

- ii. Klasa I.

⁹ Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine. To se dopušteno odstupanje ne smije povećati da bi uključivalo plodove veličine:

- 5 mm ili više ispod minimalnog promjera,
- 10 g ili više ispod minimalne mase.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo jabuke istog podrijetla, sorte, kvalitete i veličine (ako su sortirane po veličini) i istog stupnja zrelosti.

Za klasu „Ekstra” ujednačenost se primjenjuje i na boju.

Međutim, mješavina jabuka izrazito različitih sorti može se zajedno pakirati u jedno prodajno pakiranje pod uvjetom da su ujednačene po kvaliteti i, za svaku dotičnu sortu, po podrijetlu. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

B. Pakiranje

Jabuke moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni. Posebno prodajna pakiranja neto mase preko 3 kg moraju biti dovoljno čvrsta da osiguravaju primjerenu zaštitu plodova.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje¹⁰ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspeksijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Jabuke”, ako sadržaj nije vidljiv izvana.
- Naziv sorte. Za mješavine jabuka jasno različitih sorti, nazivi različitih sorti.
Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv¹¹ može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.
U slučaju mutanata sa zaštitom sorte, taj naziv sorte može zamijeniti osnovni naziv sorte. U slučaju mutanata bez zaštite sorte, taj naziv mutanta može se navesti samo kao dodatak uz osnovni naziv sorte.
- „Minijaturna sorta”, ako je primjereno.

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla¹² i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih sorti jabuka različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte navodi se svaka zemlja podrijetla.

¹⁰ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

¹¹ Trgovački naziv može biti zaštitni znak za koji je zatražena ili dobivena zaštita ili bilo koji drugi trgovački naziv.

¹² Navodi se puni ili općenito upotrebljavani naziv.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa
- Veličina, ili za plodove pakirano u redove i slojeve, broj komada.

Ako je identifikacija prema veličini to se izražava:

- (a) za plodove koji podliježu pravilima ujednačenosti, minimalnim i maksimalnim promjerom ili minimalnom i maksimalnom masom;
- (b) neobvezno, za plodove koji ne podliježu pravilima ujednačenosti, navođenjem promjera ili mase najmanjeg ploda u pakiranju iza čega slijedi „i više” ili istoznačan naziv ili, ako je primjereno, navođenjem promjera ili mase najvećeg ploda u pakiranju.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

Dodatak

Nepotpuni popis sorti jabuka

Voće sorti koje nisu uvrštene na popis mora se razvrstati prema svojstvima tipičnim za njihovu sortu.

Neke od sorti navedenih u tablici u nastavku mogu se stavljati na tržište pod trgovačkim nazivima za koje je u jednoj ili više država zatražena ili dobivena zaštita zaštitnog znaka. U prva tri stupca tablice u nastavku ne navode se takvi zaštitni znakovi. Uputa na poznate zaštitne znakove navedena je u četvrtom stupcu ali samo kao informacija.

Legenda:

M = minijaturna sorta

R = crvenkasta sorta

V = staklavost

* = mutant bez zaštite sorte, ali povezan s registriranim/zaštićenim zaštitnim znakom; mutanti koji nisu označeni zvjezdicom zaštićene su sorte

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
African Red			African Carmine TM	B	
Akane		Tohoku 3, Primerouge		B	
Alkmene		Early Windsor		C	
Alwa				B	
Amasya				B	
Ambrosia			Ambrosia [®]	B	
Annurca				B	
Ariane			Les Naturianes [®]	B	
Arlet		Swiss Gourmet		B	R
AW 106			Sapora [®]	C	
Belgica				B	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
Belle de Boskoop		Schone van Boskoop, Goudreinette		D	R
	Boskoop rouge	Red Boskoop, Roter Boskoop, Rode Boskoop		B	R
	Boskoop Valastrid			B	R
Berlepsch		Freiherr von Berlepsch		C	
	Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch		B	
Bonita				A	
Braeburn				B	
	Hidala		Hillwell ®	A	
	Joburn		Aurora TM , Red Braeburn TM , Southern Rose TM	A	
	Lochbuie Red Braeburn			A	
	Mahana Red Braeburn		Redfield ®	A	
	Mariri Red		Eve TM , Aporo ®	A	
	Royal Braeburn			A	
Bramley's Seedling		Bramley, Triomphe de Kiel		D	
Cardinal				B	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
Caudle			Cameo ®, Camela®	B	
	Cauflight		Cameo ®, Camela®	A	
CIV323			Isaaq ®	B	
CIVG198			Modi ®	A	
Civni			Rubens ®	B	
Collina				C	
Coop 38			Goldrush ®, Delisdor ®	D	R
Coop 39			Crimson Crisp ®	A	
Coop 43			Juliet ®	B	
Coromandel Red		Corodel		A	
Cortland				B	
Cox's Orange Pippin		Cox orange, Cox's O.P.		C	R
Cripps Pink			Pink Lady ®, Flavor Rose ®	C	
	Lady in Red		Pink Lady ®	B	
	Rosy Glow		Pink Lady ®	B	
	Ruby Pink			B	
Cripps Red			Sundowner TM , Joya ®	B	
Dalinbel			Antares ®	B	R
Dalitron			Altess ®	D	
Delblush			Tentation ®	D	
Delcorf			Delbarestivale ®	C	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
	Celeste			B	
	Bruggers Festivale		Sissired ®	A	
	Dalili		Ambassy ®	A	
	Wonik*		Apache ®	A	
Delcoros			Autento ®	A	
Delgollune			Delbard Jubilé ®	B	
Delicious ordinaire		Ordinary Delicious		B	
Discovery				C	
Dykmanns Zoet				C	
Egremont Russet				D	R
Elise		De Roblos, Red Delight		A	
Elstar				C	
	Bel-El		Red Elswout ®	C	
	Daliest		Elista ®	C	
	Daliter		Elton ™	C	
	Elshof			C	
	Elstar Boerekamp		Excellent Star ®	C	
	Elstar Palm		Elstar PCP ®	C	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
	Goedhof		Elnica ®	C	
	Red Elstar			C	
	RNA9842		Red Flame ®	C	
	Valstar			C	
	Vermuel		Elrosa ®	C	
Empire				A	
Fengapi			Tessa ®	B	
Fiesta		Red Pippin		C	
Fresco			Wellant ®	B	R
Fuji				B	V
	Aztec		Fuji Zhen ®	A	V
	Brak		Fuji Kiku ® 8	B	V
	FUCIV51		SAN-CIV ®	A	V
	Fuji Fubrax		Fuji Kiku ® Fubrax	B	V
	Fuji Supreme			A	V
	Fuji VW		King Fuji ®	A	V
	Heisei Fuji		Beni Shogun ®	A	V
	Raku-Raku			B	V
Gala				C	
	Alvina			A	
	ANABP 01		Bravo ™	A	
	Baigent		Brookfield ®	A	
	Bigigalaprim		Early Red Gala ®	B	
	Devil Gala			A	
	Fengal		Gala Venus	A	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
	Gala Schnico		Schniga ®	A	
	Gala Schnico Red		Schniga ®	A	
	Galafresh		Breeze ®	A	
	Galaval			A	
	Galaxy		Selekta ®	B	
	Gilmac		Neon ®	A	
	Imperial Gala			B	
	Jugala			B	
	Mitchgla		Mondial Gala ®	B	
	Natali Gala			B	
	Regal Prince		Gala Must ®	B	
	Royal Beaut			A	
	Simmons		Buckeye ® Gala	A	
	Tenroy		Royal Gala ®	B	
	ZoukG1		Gala One®	A	
Galmac			Camelot ®	B	
Gloster				B	
Golden 972				D	
Golden Delicious		Golden		D	
	CG10 Yellow Delicious		Smothee ®	D	
	Golden Delicious Reinders		Reinders ®	D	
	Golden Parsi		Da Rosa ®	D	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
	Leratess		Pink Gold ®	D	
	Quemoni		Rosagold ®	D	
Goldstar			Rezista Gold Granny ®	D	
Gradigold			Golden Supreme TM , Golden Extreme TM	D	
Gradiyel			Goldkiss ®	D	
Granny Smith				D	
	Dalivair		Challenger ®	D	
Gravensteiner		Gravenstein		D	
GS 66			Fräulein ®	B	
HC2-1			Easy pep's! Zingy ®	A	
Hokuto				C	
Holsteiner Cox		Holstein		C	R
Honeycrisp			Honeycrunch ®	C	
Horneburger				D	
Idared				B	
	Idaredest			B	
	Najdared			B	
Ingrid Marie				B	R
Inored			Story ®, LoliPop ®	A	
James Grieve				D	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
Jonagold				C	
	Early Jonagold		Milenga ®	C	
	Dalyrian			C	
	Decosta			C	
	Jonagold Boerekamp		Early Queen ®	C	
	Jonagold Novajo	Veulemanns		C	
	Jonagored		Morren's Jonagored ®	C	
	Jonagored Supra		Morren's Jonagored ® Supra ®	C	
	Red Jonaprince		Wilton's ®, Red Prince ®	C	
	Rubinstar			C	
	Schneica	Jonica		C	
	Vivista			C	
Jonathan				B	
Karmijn de Sonnaville				C	R
Kizuri			Morgana ®	B	
Ladina				A	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
La Flamboyante			Mairac ®	B	
Laxton's Superb				C	R
Ligol				B	
Lobo				B	
Lurefresh			Redlove ® Era ®	A	
Lureprec			Redlove ® Circe ®	A	
Luregust			Redlove ® Calypso ®	A	
Luresweet			Redlove ® Odysso ®	A	
Maigold				B	
Maribelle			Lola ®	B	
MC38			Crimson Snow ®	A	
McIntosh				B	
Melrose				C	
Milwa			Diwa ®, Junami ®	B	
Minneiska			SweeTango ®	B	
Moonglo				C	
Morgenduft		Imperatore		B	
Mountain Cove			Ginger Gold ™	D	
Mored			Joly Red ®	A	
Mutsu		Crispin		D	
Newton				C	
Nicogreen			Greenstar ®	D	
Nicoter			Kanzi ®	B	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
Northern Spy				C	
Ohrin		Orin		D	
Paula Red				B	
Pinova			Corail ®	C	
	RoHo 3615		Evelina ®	B	
Piros				C	
Plumac			Koru ®	B	
Prem A153			Lemonade ®, Honeymoon ®	C	
Prem A17			Smitten ®	C	
Prem A280			Sweetie™	B	
Prem A96			Rockit™	B	M
R201			Kissabel ® Rouge	A	
Rafzubin			RubINETTE ®	C	
	Frubaur		RubINETTE ® Rossina	A	
	Rafzubex		RubINETTE ® Rosso	A	
Rajka			Rezista Romelike ®	B	
Regalyou			Candine ®	A	
Red Delicious		Rouge américaine		A	
	Campsur		Red Chief ®	A	
	Erovan		Early Red One ®	A	
	Evasni		Scarlet Spur ®	A	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
	Stark Delicious			A	
	Starking			C	
	Starkrimson			A	
	Starkspur			A	
	Topred			A	
	Trumdor		Oregon Spur Delicious ®	A	
Reine des Reinettes		Gold Parmoné, Goldparmäne		C	V
Reinette grise du Canada		Graue Kanadarenette, Renetta Canada		D	R
RM1			Red Moon ®	A	
Rome Beauty		Belle de Rome, Rome, Rome Sport		B	
RS1			Red Moon ®	A	
Rubelit				A	
Rubin				C	
Rubinola				B	
Šampion		Shampion, Champion, Szampion		B	
	Reno 2			A	
	Šampion Arno	Szampion Arno		A	
Santana				B	
Sciearly			Pacific Beauty™, NZ Beauty	A	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
Scifresh			Jazz TM	B	
Sciglo			Southern Snap TM	A	
Scilate			Envy [®]	B	
Sciray		GS48		A	
Scired			NZ Queen	A	R
Sciros			Pacific Rose TM , NZ Rose	A	
Senshu				C	
Shinano Gold			Yello [®]	D	
Spartan				A	
SQ 159			Natyra [®] , Magic Star [®]	A	
Stayman				B	
Summerred				B	
Sunrise				A	
Sunset				D	R
Suntan				D	R
Sweet Caroline				C	
TCL3			Posy [®]	A	
Topaz				B	
Tydemans Early Worcester		Tydemans Early		B	
Tsugaru				C	
UEB32642			Opal [®]	D	
WA 2			Sunrise Magic TM	A	
WA 38			Cosmic Crisp TM	A	

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
Worcester Pearmain				B	
Xeleven			Swing ® natural more	A	
York				B	
Zari				B	
Zouk 16			Flanders Pink ®, Mariposa ®	B	
Zouk 31			Rubisgold ®	D	
Zouk 32			Coryphée ®	A	

DIO 2.: TRŽIŠNI STANDARD ZA AGRUME

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na agrume sorti (kultivara) uzgojenih od sljedećih vrsta, koji se potrošačima isporučuju svježi, uz izuzetak agruma za industrijsku preradu:

- limuni uzgojeni od vrste *Citrus limon* (L.) Burm. f. i njihovi hibridi,
- perzijska limeta uzgojena od vrste *Citrus latifolia* (Yu. Tanaka) Tanaka, kisela limeta krupnog ploda poznata i kao Bearss ili tahićanska limeta, i njezini hibridi,
- meksička limeta uzgojena od vrste *Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle, poznata i kao kisela limeta i „key lime”, i njezini hibridi,
- indijska slatka limeta, palestinska slatka limeta uzgojena od vrste *Citrus limettioides* Tanaka i njezini hibridi,
- mandarine uzgojene od vrste *Citrus reticulata* Blanco, uključujući satsume (*Citrus unshiu* Marcow), klementine (*Citrus clementina* hort. ex Tanaka), obične mandarine (*Citrus deliciosa* Ten.) i tangerine (*Citrus tangerina* Tanaka) uzgojene od tih vrsta i njihove hibride,
- naranče uzgojene od vrste *Citrus sinensis* (L.) Osbeck i njihovi hibridi,
- grejp uzgojen od vrste *Citrus paradisi* Macfad. i njegovi hibridi,
- pomelo (šedok) uzgojen od vrste *Citrus maxima* (Burm.) Merr. i njegovi hibridi.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za agrume nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku pojedinu klasu i dopuštenim odstupanjima, agrumi moraju biti:

- neoštećeni,

- gotovo bez natučenosti i/ili većih zraslih ozljeda na kori,
- zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- bez znakova smežuranosti i sušenja,
- bez oštećenja uzrokovanih niskom temperaturom ili mrazem,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje zrelosti agruma moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Zahtjevi zrelosti

Agrumi moraju postići primjereni stupanj razvoja i zrelosti, uzimajući u obzir kriterije mjerodavne za sortu, vrijeme ubiranja i područje uzgoja.

Zrelost agruma definiraju sljedeći parametri specificirani za svaku vrstu kako slijedi:

- minimalni sadržaj soka,
- minimalan ukupan topiv sadržaj čvrste tvari, npr. minimalan sadržaj šećera,
- minimalni omjer šećer/kiselina¹³,
- obojenost.

Stupanj obojenosti mora biti takav da normalnim razvojem agrumi po dospijeću na odredište dostignu boju tipičnu za njihovu sortu.

¹³ Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

	Minimalni i sadržaj soka (%)	Minimalni sadržaj šećera (° Brix)	Minimalni omjer šećer/kisel ina	Obojenost
Limuni	20			Mora biti tipična za sortu. Dopušteni su plodovi zelene (ali ne tamnozeleno) boje pod uvjetom da ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu sadržaja soka.
Limete				
Perzijska limeta	42			Plod bi trebao biti zelen, ali može imati žutih dijelova na najviše 30 % površine (u slučaju perzijske limete) i najviše 20 % površine (u slučaju meksičke i indijske limete)
Meksička i indijska slatka limete	40			
Satsume, klementine, druge sorte mandarina i njihovih hibrida				
Satsume	33		6,5 : 1	Mora biti tipična za sortu na najmanje trećini površine ploda.
Klementine	40		7,0 : 1	
Ostale sorte mandarina i njihovi hibridi	33		7,5 : 1 ¹⁴	
Naranče				
Crvene naranče	30		6,5 : 1	Mora biti tipična za sortu. Međutim, dopušteni su plodovi sa svijetlozelenom bojom koja ne prelazi jednu petinu ukupne površine ploda. Dopuštene su naranče uzgojene u područjima s visokim temperaturama i relativno visokom vlažnosti za vrijeme razvojnog razdoblja zelene boje koja prelazi jednu petinu površine ploda.
Navel naranče	33		6,5 : 1	
Ostale sorte	35		6,5 : 1	
Mosambi, Sathgudi i Pacitan s više od jedne petine zelene boje	33			
Druge vrste s više od jedne petine zelene	45			

¹⁴ Za sorte Mandora i Minneola minimalni omjer šećer/kiselina jest 6,0 : 1 do kraja tržišne godine koja počinje 1. siječnja 2023.

	Minimaln i sadržaj soka (%)	Minimalni sadržaj šećera (° Brix)	Minimalni omjer šećer/kisel ina	Obojenost
boje				
	Grejp i hibridi			
Sve sorte i hibridi	35			Mora biti tipična za sortu.
Oroblanco	35	9		Dopušteni su plodovi zelenkaste boje (zelene u slučaju sorte Oroblanco) pod uvjetom da ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu sadržaja soka.
Pomelo (šedok) hibridi		8		Mora biti tipična za sortu na najmanje dvije trećine površine ploda.

Agrumi koji ispunjavaju te zahtjeve zrelosti mogu se „odzeleniti”. Takvo tretiranje je dopušteno samo ako se time ne mijenjaju druga prirodna organoleptička svojstva.

C. Klasifikacija

Agrumi se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Agrumi u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Oni ne smiju imati nedostataka uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. Klasa I.

Agrumi iz ove klase moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
- neznatni nedostaci obojenosti, uključujući manju opaljenost suncem,
- neznatna progresivna oštećenja kore, ako ne zadiru u meso,
- manja oštećenja kore koja se pojavljuju tijekom oblikovanja ploda, kao što su srebrni ožiljci, rđavost i oštećenja koja uzrokuju štetočine,

- manja zarasla oštećenja kore uzrokovana mehaničkim uzrocima kao što su oštećenja zbog tuče, trljanja, oštećenja zbog rukovanja,
- nezatno i djelomično odvajanje kore (perikarpa) kod voća iz skupine mandarina.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća agrume koji ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da agrumi zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- nepravilnosti u obojenosti, uključujući opaljenost suncem,
- progresivna oštećenja kore, ako ne zadiru u meso,
- oštećenja kore nastala tijekom razvijanja ploda, kao što su srebrni ožiljci, hrđavost ili oštećenja uzrokovana štetočinama,
- zarasla oštećenja kore izazvana mehaničkim uzrocima kao što su oštećenja zbog tuče, trljanja, oštećenja zbog rukovanja,
- površinske zarasle promjene kore,
- hrapava kora,
- blago i djelomično odvajanje kore (perikarpa) naranče i djelomično odvajanje kore (perikarpa) za voće iz skupine mandarina.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela ploda ili po komadu.

A. Minimalna veličina

Primjenjuju se sljedeće minimalne veličine:

Voće	Promjer (mm)
Limuni	45
Perzijska limeta	42
Meksička i indijska slatka limeta	25
Satsume, ostale sorte mandarina i hibridi	45
Klementine	35
Naranče	53
Grejp i hibridi	70
Pomelo i hibridi	100

B. Ujednačenost

Agrumi se mogu sortirati po veličini pri čemu se primjenjuje jedna od sljedećih opcija:

- (a) Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:
- 10 mm, ako promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) iznosi < 60 mm
 - 15 mm, ako promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) iznosi ≥ 60 mm, ali < 80 mm
 - 20 mm, ako promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) iznosi ≥ 80 mm, ali < 110 mm
 - nema ograničenja razlike u promjeru za plodove ≥ 110 mm;
- (b) Ako se primjenjuju oznake veličina, moraju se poštovati oznake i rasponi prema sljedećoj tablici:

	Kodna oznaka veličine	Promjer (mm)
Limuni		
	0	79–90
	1	72–83
	2	68–78
	3	63–72
	4	58–67
	5	53–62
	6	48–57
	7	45–52
Limete		
Perzijska limeta	1	58–67
	2	53–62
	3	48–57
	4	45–52
	5	42–49
Meksička i indijska slatka limeta	1	> 45
	2	40,1–45
	3	35,1–40
	4	30,1–35
	5	25–30
Satsume, klementine i druge vrste mandarina i hibridi		
	1 - XXX	78 i više
	1 - XX	67–78
	1 ili 1 - X	63–74

2	58–69
3	54–64
4	50–60
5	46–56
6 ¹⁵	43–52
7	41–48
8	39–46
9	37–44
10	35–42

Naranče

0	92–110
1	87–100
2	84–96
3	81–92
4	77–88
5	73–84
6	70–80
7	67–76
8	64–73
9	62–70
10	60–68
11	58–66
12	56–63

¹⁵ Veličine manje od 45 mm odnose se samo na klementine.

	13	53–60
Grejp i hibridi		
	0	> 139
	1	109–139
	2	100–119
	3	93–110
	4	88–102
	5	84–97
	6	81–93
	7	77–89
	8	73–85
	9	70–80
Pomelo i hibridi		
	0	> 170
	1	156–170
	2	148–162
	3	140–154
	4	132–146
	5	123–138
	6	116–129
	7	100–118

Ujednačenost veličine odgovara gore navedenoj ljestvici veličina, ako nije drukčije određeno kako slijedi:

Za voće u rasutom stanju u velikim sanducima i voće u prodajnim pakiranjima do najveće neto mase od 5 kg, maksimalna razlika ne smije

prijeći raspon dobiven grupiranjem tri uzastopne veličine prema ljestvici veličina;

- (c) Za voće koje se sortira po komadu, razlika u veličini mora biti u skladu s točkom (a).

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

- i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase agruma koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

- ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase agruma koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

- iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase agruma koji ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase agruma koji odgovaraju veličini neposredno ispod i/ili iznad one (ili onih, u slučaju kombinacije triju veličina) označene/označenih na pakiranjima.

U svakom slučaju dopušteno odstupanje od 10 % primjenjuje se samo na plodove koji nisu manji od sljedećih minimuma:

Voće	Promjer (mm)
Limuni	43
Perzijska limeta	40
Meksička i indijska slatka limeta	nije primjenjivo
Satsume, ostale sorte mandarina i hibridi	43
Klementine	34
Naranče	50
Grejp i hibridi	67
Pomelo i hibridi	98

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaji svakog pakiranja moraju biti ujednačeni i moraju sadržavati samo agrume istoga podrijetla, iste sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine te po mogućnosti istoga stupnja zrelosti i razvijenosti.

Uz to, za klasu „Ekstra” zahtijeva se i ujednačenost boje.

Međutim, mješavina agruma jasno različitih vrsta može se pakirati u prodajna pakiranja pod uvjetom da su ujednačene kvalitete i, za svaku dotičnu vrstu, iste sorte ili komercijalnog tipa te podrijetla. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Agrumi moraju biti pakirani na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Ako su plodovi omotani, mora se koristiti tanki, suhi, novi papir bez mirisa¹⁶.

Zabranjena je upotreba bilo kakvih tvari koje bi mogle promijeniti prirodna svojstva agruma, posebno njihova okusa ili mirisa¹⁷.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari. Međutim, dopušteno je prezentiranje kod kojeg kratka (neodrvjenjela) grančica s nekoliko zelenih listova pranja uz plod.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje¹⁸ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

„Limuni”, „Limete”, „Perzijska limeta”, „Meksička limeta”, „Indijska slatka limeta”, „Palestinska slatka limeta”, „Mandarine”, „Naranče”, „Grejp”, „Pomelo”, „Šedok” ako proizvod nije vidljiv izvana.

„Mješavina agruma” ili istoznačan naziv i uobičajeni nazivi različitih vrsta, u slučaju mješavine agruma jasno različitih vrsta.

Za naranče, naziv sorte i/ili dotične skupine sorti u slučaju naranči „Navel” i „Valencia”.

¹⁶ Upotreba konzervansa ili bilo kojih drugih kemijskih sredstava koja ostavljaju strani miris na kori ploda dopuštena je ako je to u skladu s važećim odredbama Unije.

¹⁷ Upotreba konzervansa ili bilo kojih drugih kemijskih sredstava koja ostavljaju strani miris na kori ploda dopuštena je ako je to u skladu s važećim odredbama Unije.

¹⁸ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

Za „satsume” i „klementine” potreban je uobičajeni naziv vrste, a naziv sorte nije obvezan.

Za ostale mandarine i njihove hibride potreban je naziv sorte.

Za sve druge vrste: naziv sorte nije obvezan.

Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv¹⁹ može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

Boja mesa „bijela”, „ružičasta” ili „crvena” za grejp i pomelo, prema potrebi.

„S košticama” u slučaju klementina s više od 10 koštica.

„Bez koštica” (neobvezno, agrumi bez koštica mogu povremeno sadržavati koštice).

C. Podrijetlo proizvoda

- Zemlja podrijetla²⁰ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.
- Za mješavine agruma jasno različitih vrsta različitog podrijetla, uz naziv dotične vrste navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.
- Veličina izražena kao:
 - minimalne i maksimalne veličine (u mm), ili
 - kodna oznaka veličine koju, neobvezno, slijedi minimalna ili maksimalna veličina ili
 - broj.
- Ako se primjenjuju, navode se konzervansi ili druga kemijska sredstva upotrijebljena nakon berbe.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

¹⁹ Trgovački naziv može biti zaštitni znak za koji je zatražena ili dobivena zaštita ili bilo koji drugi trgovački naziv.

²⁰ Navodi se puni ili općenito upotrebljavani naziv.

DIO 3.: TRŽIŠNI STANDARD ZA KIVI

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na kivi (poznat i kao *Actinidia* ili kivi) sorti (kultivara) uzgojen od *Actinidia chinensis* Planch. i *Actinidia deliciosa* (A. Chev.), C.F. Liang i A.R. Ferguson koji se potrošačima isporučuje svjež, uz izuzetak kivija za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za kivi nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, kivi mora biti:

- neoštećen (ali bez peteljki),
- zdrav, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čist, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- odgovarajuće tvrd, ne mekan, smežuran ili vodenast,
- dobro oblikovan, udvojeni ili višedijelni plodovi se isključuju,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje kivija moraju biti takvi da može:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Minimalni zahtjevi zrelosti

Kivi mora biti dovoljno razvijen i dovoljno zreo.

Da bi se ispunio ovaj zahtjev, plodovi moraju u trenutku pakiranja postići stupanj zrelosti od najmanje 6,2 ° Brix²¹ ili prosječni sadržaj suhe tvari od 15 %, što dovodi do 9,5 ° Brix kod ulaska u distribucijski lanac.

C. Klasifikacija

Kivi se razvrstava u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Kivi u ovoj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Moraju biti karakteristični za sortu.

Moraju biti čvrsti i meso mora biti posve zdravo.

Mora biti bez nedostataka, uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled ploda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

Omjer minimalnog/maksimalnog promjera ploda izmjereno na ekvatorijalnom dijelu ploda mora biti 0,8 ili više.

ii. Klasa I.

Kivi u ovoj klasi mora biti dobre kvalitete. Moraju biti karakteristični za sortu.

Moraju biti čvrsti i meso mora biti posve zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika (ali bez ispupčenja i malformacija),
- manji nedostaci obojenosti,
- manja oštećenja kore, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prelazi 1 cm²,
- mali „šav Hayward” poput uzdužnih crta i bez ispupčenja.

Omjer minimalnog/maksimalnog promjera ploda izmjereno na ekvatorijalnom dijelu ploda mora biti 0,7 ili više.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća kivi koji ne ispunjava zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjava minimalne zahtjeve navedene u točki A.

²¹ Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

Plodovi moraju biti dovoljno čvrsti i meso ploda ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da kivi zadrži svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- nedostaci obojenosti,
- oštećenja kore poput malih zacijeljenih rezova ili ostruganog/ogrebenog tkiva, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prelazi 2 cm²,
- nekoliko izraženijih „šavova Hayward” s neznatnim ispupčenjem,
- neznatna natučenost.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema masi ploda.

Minimalna masa je 90 g za klasu „Ekstra”, 70 g za klasu I. i 65 g za klasu II.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

- 10 g za plodove mase do 85 g,
- 15 g za plodove mase između 85 g i 120 g,
- 20 g za plodove mase između 120 g i 150 g,
- 40 g za plodove mase 150 g ili više.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova

koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve u pogledu veličine.

Međutim, kivi ne smije težiti manje od 85 g u klasi „Ekstra”, 67 g u klasi I. i 62 g u klasi II.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo kivi istoga podrijetla, sorte, kvalitete i veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Kivi mora biti pakiran na takav način da je proizvod primjereno zaštićen.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili pečata na kojima su navedene trgovačke specifikacije, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje²² mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

²² Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla,
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspeksijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Kivi” i/ili „Actinidia”, ako sadržaj nije vidljiv izvana.
- Naziv sorte (neobvezno).
- Boja mesa ili istoznačan podatak, ako nije zelena.

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla²³ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.
- Veličina izražena prema minimalnoj i maksimalnoj masi ploda.
- Broj komada voća (neobavezno);

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

²³ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

DIO 4.: TRŽIŠNI STANDARD ZA ZELENU SALATU, KOVRČAVU ENDIVIJU I ŠIROKOLISNU ENDIVIJU (BATAVIJU)

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na:

- zelenu salatu sorti (kultivara) uzgojenih od:
 - *Lactuca sativa* var. *capitata* L. (salata glavatica, uključujući kristalku i salatu „Iceberg”),
 - *Lactuca sativa* var. *longifolia* Lam. (cos ili salata romana),
 - *Lactuca sativa* var. *crispa* L. (lisnata salata),
 - križanaca tih sorti i
- kovrčavu endiviju sorti (kultivara) uzgojenih od *Cichorium endivia* var. *crispum* Lam. i
- širokolisnu endiviju (bataviju) (eskariol) sorti (kultivara) uzgojenih od *Cichorium endivia* var. *latifolium* Lam.

koja se potrošačima isporučuje svježa.

Ovaj se standard ne primjenjuje na plodove namijenjene industrijskoj preradi, proizvode prezentirane kao pojedinačni listovi ili zelenu salatu s korijenom i salate u posudama.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za proizvode nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, plodovi moraju biti:

- neoštećeni,
- zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čisti i očišćeni, tj. gotovo bez zemlje ili drugih supstrata, te gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- svježi po izgledu,

- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,
- jedri (čvrsti),
- bez prorasta,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

U slučaju zelene salate dopuštena je blaga promjena boje u crvenkastu uzrokovana niskom temperaturom tijekom uzgoja, osim ako to ozbiljno ne utječe na izgled proizvoda.

Korijen mora biti odrezan u blizini osnove vanjskih listova i rez mora biti uredan.

Plod mora biti normalno razvijen. Razvijenost i stanje zrelosti plodova moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasifikacija

Plodovi se razvrstavaju u dvije klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa I.

Plodovi ove klase moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Plodovi također moraju biti:

- dobro oblikovani,
- čvrsti, uzimajući u obzir metode uzgoja i vrstu proizvoda,
- bez oštećenja ili kvarenja koji utječu na jestivost,
- bez oštećenja od mraza.

Salata glavatica mora imati jedno dobro oblikovano srce. Međutim, u slučaju salate glavatice uzgojene u zaštićenom prostoru, to srce može biti malo.

Cos salata mora imati srce, koje može biti malo.

Središte kovrčave endivije i širokolisne endivije (batavije) mora biti žute boje.

ii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća plodove koji ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u klasu I., ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Plod mora biti:

- razmjerno dobro oblikovan,
- bez oštećenja i kvarenja koji bi mogli ozbiljno utjecati na jestivost.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da plodovi zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- manji nedostaci obojenosti,
- manja oštećenja uzrokovana štetočinama.

Salata glavatica mora imati srce, koje može biti malo. Međutim u slučaju salate glavatice uzgojene u zaštićenom prostoru dopušten je nedostatak tog srca.

Cos salata može biti bez srca.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema masi jedne jedinice.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Zelena salata

- 40 g – ako najlakša jedinica teži manje od 150 g po komadu,
- 100 g – ako najlakša jedinica teži od 150 g do 300 g po komadu,
- 150 g – ako najlakša jedinica teži od 300 g do 450 g po komadu,
- 300 g – ako najlakša jedinica teži više od 450 g po komadu.

(b) Kovrčava endivija i širokolisna endivija (batavija)

- 300 g.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM Odstupanjima

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

ii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo plodove istoga podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine.

Međutim mješavine različitih tipova zelene salate i/ili endivija jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja mogu se pakirati zajedno, pod uvjetom da su ujednačene kvalitete i, za svaku sortu, za svaki komercijalni tip i/ili boju, istog podrijetla. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Proizvodi moraju biti pakirani na takav način da su primjereno zaštićeni. Moraju biti primjereno zapakirani vodeći računa o veličini i vrsti pakiranja, bez praznina ili gnječenja.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje²⁴ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

²⁴ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Zelena salata”, „salata puterica”, „batavija”, „salata kristalka (Iceberg)”, „cos salata”, „lisnata salata” (ili npr. i prema potrebi „Oak leaf”, „Lollo bionda”, „Lollo rossa”), „kovrčava endivija”, „širokolisna endivija (batavija)” ili istoznačan naziv ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.
- Podatak „uzgojeno u zaštićenom prostoru” ili istoznačan naziv ako je primjereno.
- Naziv sorte (neobvezno).
- „Mješavina zelenih salata/endivija” ili istoznačan naziv u slučaju mješavina zelenih salata i/ili endivija jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja. Ako proizvodi nisu vidljivi izvana mora se navesti sorta, komercijalni tip i/ili boja te količina svakog proizvoda u pakiranju.

C. Podrijetlo proizvoda

- Zemlja podrijetla²⁵ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.
- Za mješavine zelenih salata i/ili endivija jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte, komercijalnog tipa i/ili boje navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa
- Veličina izražena prema minimalnoj masi po jedinici ili prema broju komada

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno

²⁵ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 5.: TRŽIŠNI STANDARD ZA BRESKVE I NEKTARINE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na breskve i nektarine sorti (kultivara) uzgojenih od *Prunus persica* Sieb. i Zucc. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak bresaka i nektarina za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za breskve i nektarine nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, breskve i nektarine moraju biti:

- neoštećena,
- zdrava, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čista, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- bez puknuća u udubini oko peteljke,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje bresaka i nektarina moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Zahtjevi zrelosti

Plodovi moraju biti dovoljno razvijeni i dovoljno zreli. Minimalni refraktometrijski indeks mesa treba biti veći ili jednak 8 ° Brix²⁶.

C. Klasifikacija

Breskve i nektarine razvrstavaju se u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Breskve i nektarine u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Moraju biti bez nedostataka uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled ploda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. Klasa I.

Breskve i nektarine u ovoj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte. Meso mora biti sasvim zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
- manji nedostaci u razvijenosti,
- manji nedostaci obojenosti,
- neznatni tragovi natučenosti, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prelazi 1 cm²,
- manja oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:
 - 1,5 cm dužine za nedostatke izduženog oblika.
 - 1 cm² ukupne površine za druge nedostatke.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća breskve i nektarine koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Meso ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

²⁶ Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da breskve i nektarine zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- nedostaci u razvijenosti, uključujući raspuknute koštice, pod uvjetom da je plod cijeli i meso zdravo,
- nedostaci obojenosti,
- nagnječenja s manjim gubitkom boje na najviše 2 cm² ukupne površine,
- oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:
 - 2,5 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,
 - 2 cm² ukupne površine za druge nedostatke.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema maksimalnom promjeru ekvatorijalnog dijela ploda, po masi ili po komadu.

Minimalne veličine iznose:

- 56 mm ili 85 g u klasi „Ekstra”,
- 51 mm ili 65 g u klasama I. i II.

Međutim, voće ispod 56 mm ili 85 g neće se stavljati na tržište u razdoblju od 1. srpnja do 31. listopada (sjeverna polutka) i od 1. siječnja do 30. travnja (južna polutka).

Sljedeće odredbe nisu obvezne za klasu II.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

- (a) Za plodove čija se veličina određuje prema promjeru:
 - 5 mm za voće ispod 70 mm,
 - 10 mm za voće od 70 mm i veće.
- (b) Za plodove čija se veličina određuje prema masi:
 - 30 g za voće do 180 g,
 - 80 g za voće od 180 g i veće.
- (c) Za voće sortirano po komadu razlika u veličini mora biti u skladu s točkom (a) ili točkom (b).

Kod primjene kodne oznake veličine moraju se poštovati vrijednosti iz tablice u nastavku.

	kodna oznaka	Promjer		ili	masa	
		od (mm)	do (mm)		od (g)	do (g)
1	D	51	56		65	85
2	C	56	61		85	105
3	B	61	67		105	135
4	A	67	73		135	180
5	AA	73	80		180	220
6	AAA	80	90		220	300
7	AAAA	> 90			> 300	

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase (ako je sortirano prema veličini): dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo breskve ili nektarine istoga podrijetla, sorte, kvalitete, stupnja zrelosti i veličine (ako je sortirano), a za klasu „Ekstra” sadržaj mora također biti ujednačen po boji.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Breskve i nektarine moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje²⁷ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

²⁷ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspeksijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Breskve” ili „Nektarine” ako sadržaj nije vidljiv izvana.
- Boja mesa.
- Naziv sorte (neobvezno).

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla²⁸ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.
- Veličina (ako je razvrstano po veličini) izražena u minimalnom i maksimalnom promjeru (u mm) ili minimalnoj i maksimalnoj masi (u g) ili u kodnoj oznaci veličine.
- Broj komada (neobvezno).

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

²⁸

Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

DIO 6.: TRŽIŠNI STANDARD ZA KRUŠKE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na kruške sorti (kultivara) uzgojenih od *Pyrus communis* L. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak krušaka za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za kruške nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, kruške moraju biti:

- neoštećene,
- zdrave, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čiste, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje zrelosti krušaka moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Zahtjevi zrelosti

Razvijenost i stanje zrelosti krušaka mora biti takvo da se mogu nastaviti procesi zrenja te dostignuti stupanj zrelosti potreban u vezi sa svojstvima sorte.

C. Klasifikacija

Kruške se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

- i. Klasa „Ekstra”

Kruške u toj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte²⁹.

Meso mora biti posve zdravo, a kora bez jače izražene hrapave rđavosti.

Ne smiju imati nikakve nesavršenosti uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja pod uvjetom da ne utječu na opći izgled ploda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

Peteljka mora biti cijela.

Kruške ne smiju imati zrnatu strukturu.

ii. Klasa I.

Kruške u toj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte³⁰.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
- manji nedostaci u razvijenosti,
- manji nedostaci obojenosti,
- neznatna hrapava rđavost,
- manja oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:
 - 2 cm dužine za nedostatke izduženog oblika.
 - 1 cm² ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia pirina* i *V. inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 0,25 cm² površine.
- neznatna natučenost na površini od najviše 1 cm².

Peteljka može biti malo oštećena.

Kruške ne smiju imati zrnatu strukturu.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća kruške koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Meso ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

²⁹ U dodatku ovom standardu naveden je nepotpuni popis ljetnih sorti krušaka krupnog ploda.

³⁰ U dodatku ovom standardu naveden je nepotpuni popis ljetnih sorti krušaka krupnog ploda.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da kruške zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- nedostatak u razvijenosti,
- nedostaci obojenosti,
- neznatna hrapava rđavost,
- oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:
 - 4 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,
 - 2,5 cm² ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia pirina* i *V. inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 1 cm² površine,
 - neznatna natučenost na površini od najviše 2 cm².

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema maksimalnom promjeru ekvatorijalnog dijela ili prema masi.

Minimalne veličine iznose:

(a) Za plodove čija se veličina određuje prema promjeru:

	„Ekstra”	Klasa I.	Klasa II.
Sorte velikog ploda	60 mm	55 mm	55 mm
Ostale sorte	55 mm	50 mm	45 mm

(b) Za plodove čija se veličina određuje prema masi:

	„Ekstra”	Klasa I.	Klasa II.
Sorte velikog ploda	130 g	110 g	110 g
Ostale sorte	110 g	100 g	75 g

Za ljetne kruške uvrštene u dodatak ovom standardu ne moraju se poštovati minimalne veličine.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Za plodove čija se veličina određuje prema promjeru:

- 5 mm za plodove klase „Ekstra” i plodove klase I. i II. pakirane u redove i slojeve,

- 10 mm za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju.

(b) Za plodove čija se veličina određuje prema masi:

- za plodove klase „Ekstra” i plodove klase I. i II. pakirane u redove i slojeve:

Raspon (g)	Razlika u masi (g)
75–100	15
100–200	35
200–250	50
> 250	80

- Za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju:

Raspon (g)	Razlika u masi (g)
100–200	50
> 200	100

Nije propisano ograničenje za ujednačenost po veličini za plodove klase II. pakirane u prodajnim pakiranjima ili rasutom stanju.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

- Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

- Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova

koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine. To se dopušteno odstupanje ne smije povećati da bi uključivalo plodove veličine:

- 5 mm ili više ispod minimalnog promjera,
- 10 g ili više ispod minimalne mase.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo kruške istoga podrijetla, sorte, kvalitete i veličine (ako je sortirano) i istog stupnja zrelosti.

Za klasu „Ekstra” ujednačenost se primjenjuje i na boju.

Međutim mješavina krušaka jasno različitih sorti može se zajedno pakirati u prodajna pakiranja, pod uvjetom da su ujednačene u kvaliteti i, za svaku dotičnu sortu, po podrijetlu. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Kruške moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje³¹ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspeksijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Kruške” ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.
- Naziv sorte. Za mješavine krušaka jasno različitih sorti, nazivi različitih sorti.
- Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv³² može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla³³ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih sorti krušaka različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.
- Veličina, ili za plodove pakirano u redove i slojeve, broj komada.

³¹ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

³² Trgovački naziv može biti zaštitni znak za koji je zatražena ili dobivena zaštita ili bilo koji drugi trgovački naziv.

³³ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

- Ako je identifikacija prema veličini to se izražava:
 - (a) za plodove koji podliježu pravilima ujednačenosti, minimalnim i maksimalnim promjerom ili minimalnom i maksimalnom masom,
 - (b) neobvezno, za plodove koji ne podliježu pravilima ujednačenosti, navođenjem promjera ili mase najmanjeg ploda u pakiranju iza čega slijedi „i više” ili istoznačan naziv ili, ako je primjereno, navođenjem promjera ili mase najvećeg ploda u pakiranju.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

Dodatak

Neiscrpan popis sorti krupnog ploda i ljetnih sorti krušaka

Sorte s malim plodovima i druge sorte koje nisu uvrštene u tablicu mogu se stavljati na tržište tako dugo dok ispunjavaju zahtjeve veličine za druge sorte opisane u odjeljku III. ovog standarda.

Neke od sorti navedenih u tablici u nastavku mogu se stavljati na tržište pod trgovačkim nazivima za koje je u jednoj ili više država zatražena ili dobivena zaštita zaštitnog znaka. U prvom i drugom stupcu tablice nisu navedeni takvi trgovački nazivi. Upućivanje na poznate zaštitne znakove navedeno je u trećem stupcu ali samo kao informacija.

Legenda:

L = sorta krupnog ploda

SP = ljetna kruška za koju nije propisana minimalna veličina.

Sorta	Sinonimi	Žigovi	Veličina
Abbé Fétel	Abate Fetel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akça			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bambinella			SP
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP

Sorta	Sinonimi	Žigovi	Veličina
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de Juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP
Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Joséphine			L
Kieffer			L
Klapa Mīlule			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade ®	L
Moscabella			SP

Sorta	Sinonimi	Žigovi	Veličina
Mramornaja			L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L
Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Suvenirs			L
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Vasarine Sviestine			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

DIO 7.: TRŽIŠNI STANDARD ZA JAGODE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na jagode sorti (kultivara) uzgojenih od roda *Fragaria* L. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak jagoda za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za jagode nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, jagode moraju biti:

- neoštećene,
- zdrave, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čiste, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- svježeg izgleda, ali neoprane,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,
- s čaškom (osim u slučaju divljih jagoda); čaška i peteljka (ako postoji) moraju biti svježe,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Jagode moraju biti dovoljno razvijene i dovoljno zrele. Razvijenost i stanje jagoda moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasifikacija

Jagode se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

- i. Klasa „Ekstra”

Jagode u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte.

Moraju biti:

- sjajnog izgleda, ovisno o karakteristikama sorte,
- čiste od zemlje.

Moraju biti bez nedostataka, uz izuzetak vrlo blagih površinskih oštećenja pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. Klasa I.

Jagode ove klase moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
- mala bijela mrlja, koja ne prelazi jednu desetinu ukupne površine ploda,
- neznatni površinski tragovi natučenosti.

Jagode moraju biti gotovo čiste od zemlje.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća jagode koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da jagode zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- bijela mrlja koja ne prelazi jednu petinu ukupne površine ploda,
- neznatna suha natučenost za koju ne postoji vjerojatnost da će se proširiti,
- neznatni tragovi zemlje.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela.

Minimalne veličine iznose:

- 25 mm u klasi „Ekstra”,

– 18 mm u klasama I. i II.

Za šumske jagode nema minimalne veličine.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM Odstupanjima

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu minimalne veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo jagode istoga podrijetla, sorte i kvalitete.

U klasi „Ekstra” jagode, s izuzetkom šumskih jagoda, moraju biti posebno ujednačene i pravilne u pogledu stupnja zrelosti, boje i veličine. Jagode iz klase I. mogu biti manje ujednačene po veličini.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Jagode moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje³⁴ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Jagode” ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.
- Naziv sorte (neobvezno).

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla³⁵ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

³⁴ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

³⁵ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke IV. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 8.: TRŽIŠNI STANDARD ZA SLATKU PAPRIKU

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na slatku papriku sorti³⁶ (kultivara) uzgojenu od vrste *Capsicum annuum* L. koja se potrošačima isporučuje svježa, uz izuzetak slatke paprike za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za slatku papriku nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, slatka paprika mora biti:

- neoštećena,
- zdrava, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čista, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- svježa po izgledu,
- čvrsta,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- bez oštećenja uzrokovanih niskom temperaturom ili mrazem,
- s peteljkom; peteljka mora biti glatko odrezana, a čaška mora biti nedirnuta,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje zrelosti slatke paprike moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

³⁶ Neke sorte slatke paprike mogu imati ljut okus. Primjeri komercijalnih sorti slatke paprike blago ljutog okusa su Sivri, Padron i Somborka.

B. Klasifikacija

Slatka paprika razvrstava se u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Slatka paprika u ovoj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Mora imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Ne smiju imati bilo kakve nedostatke, uz izuzetak neznatnih površinskih nedostataka pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. Klasa I.

Slatka paprika u ovoj klasi mora biti dobre kvalitete. Mora imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
- neznatna srebrnasta obojenost ili oštećenje tripsama koja pokriva najviše 1/3 ukupne površine,
- manja oštećenja kore, npr.:
 - ožiljaka, ogrebotina, opaljenosti suncem, tragova natučenosti koji pokrivaju ukupno najviše 2 cm za oštećenja izduženog oblika i 1 cm² za druge nedostatke; ili
 - osušene površinske pukotine koje prekrivaju najviše 1/8 ukupne površine,
- neznatno oštećenje peteljke.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća slatku papriku koja ne ispunjava zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjava minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da slatke paprike zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- srebrnasta obojenost ili oštećenje tripsama koja pokriva najviše 2/3 ukupne površine,
- oštećenja kore, npr.:
 - ožiljaka, ogrebotina, opaljenosti suncem, natučenosti i zacijeljenih ozljeda koji pokrivaju ukupno najviše 4 cm dužine za oštećenja izduženog oblika i 2,5 cm² ukupne površine za druge nedostatke; ili

- osušene površinske pukotine koje prekrivaju najviše 1/4 ukupne površine,
- oštećenje cvjetnog kraja do najviše 1 cm²,
- smežuranost na najviše 1/3 površine,
- oštećenje peteljke i čaške pod uvjetom da je okolno meso ostalo netaknuto.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela ili masom. Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

- (a) Za slatku papriku sortiranu prema promjeru:
 - 20 mm.
- (b) Za slatku papriku sortiranu prema masi:
 - 30 g kad najteži plod teži 180 g ili manje,
 - 80 g kad najlakši plod teži 180 g ali manje od 260,
 - nema ograničenja kad najlakši plod teži 260 g ili više.

Duguljasta slatka paprika treba biti dovoljno ujednačene dužine.

Ujednačenost veličine nije obavezna za klasu II.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase (ako je sortirano prema veličini): dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo slatku papriku istog podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete, veličine (ako je sortirano po veličini), a za klasu „Ekstra” i klasu I. sadržaj mora biti po mogućnosti istoga stupnja zrelosti i boje.

Međutim pakiranje može sadržavati mješavinu slatke paprike jasno različitih komercijalnih tipova i/ili boja pod uvjetom da je ujednačene kvalitete i u okviru svakog pojedinog komercijalnog tipa i/ili boje istoga podrijetla. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Slatka paprika mora biti pakirana na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje³⁷ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih

³⁷ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

- samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Slatka paprika”, ako sadržaj nije vidljiv izvana.
- „Mješavina slatke paprike” ili istoznačan naziv, za mješavine jasno različitih komercijalnih tipova i/ili boja slatke paprike. Ako sadržaj nije vidljiv izvana, moraju se naznačiti komercijalni tipovi i/ili boje paprika te njihove količine u pakiranju;

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla³⁸ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih komercijalnih tipova i/ili boja slatke paprike različitog podrijetla, uz naziv dotičnog komercijalnog tipa i/ili boje navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.
- Veličina (ako je razvrstano po veličini) izražena u minimalnom i maksimalnom promjeru ili minimalnoj i maksimalnoj masi.
- Broj komada (neobvezno).
- „Ljuta” ili istoznačan naziv, prema potrebi.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 9.: TRŽIŠNI STANDARD ZA STOLNO GROŽĐE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na stolno grožđe sorti (kultivara) uzgojenih od *Vitis vinifera* L. koje se potrošačima isporučuje svježe, uz izuzetak stolnoga grožđa za industrijsku preradu.

³⁸ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za stolno grožđe nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, grozdovi i bobice moraju biti:

- zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Osim toga bobice moraju biti:

- neoštećene,
- dobro oblikovane,
- normalno razvijene.

Pigmentacija uzrokovana suncem nije oštećenje.

Razvijenost i stanje stolnoga grožđa moraju biti takvi da može:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Zahtjevi zrelosti

Sok dobiven od grožđa mora imati refraktometrijski indeks³⁹ od najmanje:

- 12 ° Brix za sorte Alphonse Lavallée, Cardinal i Victoria,
- 13 ° Brix za sve druge sorte sa sjemenkama,
- 14 ° Brix za sve sorte bez sjemenki.

Osim toga, sve sorte moraju imati zadovoljavajuće vrijednosti omjera šećer/kiselost.

C. Klasifikacija

Stolno grožđe razvrstava se u tri klase kako je definirano u nastavku:

³⁹ Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

i. Klasa „Ekstra”

Stolno grožđe u ovoj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Mora imati svojstva sorte uzimajući u obzir područje uzgoja.

Bobice moraju biti jedre, čvrsto srasle na grozdu, jednakomjerno raspoređene po grozdu i imati gotovo netaknut mašak.

Ne smiju imati bilo kakve nedostatke, uz izuzetak neznatnih površinskih nedostataka pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. Klasa I.

Stolno grožđe u toj klasi mora biti dobre kvalitete. Mora imati svojstva sorte uzimajući u obzir područje uzgoja.

Bobice moraju biti jedre, čvrsto srasle na grozdu, i koliko je to moguće zadržati mašak. Mogu biti manje ujednačeno raspoređene na grozdu nego u klasi „Ekstra”.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti oblika,
 - manji nedostaci obojenosti,
 - neznatna oštećenja uzrokovana suncem samo na površini kore,
- manja oštećenja kore.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća stolno grožđe koje ne ispunjava zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjava minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Grozdovi mogu pokazivati manje nepravilnosti u obliku, razvoju i boji pod uvjetom da ne narušavaju bitne karakteristike te sorte, uzimajući u obzir područje uzgoja.

Bobice moraju biti dovoljno jedre i dovoljno čvrsto srasle na grozdu te, gdje je to moguće, još uvijek imati svoj mašak. Mogu biti manje ravnomjerno raspoređene duž grozda nego u klasi I.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da stolno grožđe zadrži svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika,
- nedostaci obojenosti,
- manja oštećenja uzrokovana suncem samo na površini kore,
- neznatna natučenost,
- oštećenja kore.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje masom grozda.

Minimalna masa grozda iznosi 75 g u klasi „Ekstra” i klasi I. Ova se odredba ne primjenjuje na pakiranja predviđena za jedan obrok u svim klasama.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Uz ta odstupanja, dopušteno je odstupanje od najviše 10 % mase rasutih bobica, tj. bobica odvojenih od grozda, pod uvjetom da su bobice zdrave i neoštećene.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Uz ta odstupanja, dopušteno je odstupanje od najviše 10 % mase rasutih bobica, tj. bobica odvojenih od grozda, pod uvjetom da su bobice zdrave i neoštećene.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase (ako je sortirano prema veličini): dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine. Svako prodajno pakiranje (osim pakiranja predviđenih za jedan obrok) može sadržavati jedan grozd mase manje od 75 g radi ujednačavanja mase pod uvjetom da grozd ispunjava sve zahtjeve pojedine klase.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo grozdove istoga podrijetla, sorte, kvalitete i stupnja zrelosti.

U klasi „Ekstra” grozdovi moraju biti primjereno ujednačeni prema veličini i boji.

Međutim pakiranje može sadržavati mješavinu grožđa jasno različitih sorti pod uvjetom da su ujednačene kvalitete i za svaku dotičnu sortu istog podrijetla.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Stolno grožđe mora biti pakirano na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari, iako se kao oblik posebne opreme u pakiranju može ostaviti komadić vinove loze uz peteljku grozda dužine od najviše 5 cm.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje⁴⁰ mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspeksijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Stolno grožđe” ako sadržaj nije vidljiv izvana.

⁴⁰ Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

- Naziv sorte. Za mješavinu stolnoga grožđa jasno različitih sorti, nazivi različitih sorti.

Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

C. Podrijetlo proizvoda

- Zemlja podrijetla⁴¹ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.
- Za mješavine jasno različitih sorti stolnoga grožđa različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.

„Grozdovi do 75 g predviđeni za jedan obrok” ili istoznačan naziv, prema potrebi.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 10.: TRŽIŠNI STANDARD ZA RAJČICE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na rajčice sorti (kultivara) uzgojenih od *Solanum lycopersicum* L. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak rajčica za industrijsku preradu.

Rajčice se mogu razvrstati u četiri komercijalna tipa:

- „okrugle”,
- „rebraste”,
- „duguljaste” ili „izdužene”,
- „trešnjak/koktel” rajčice (minijaturne sorte) svih oblika.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za rajčicu nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

⁴¹ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

- da nemaju potpunu svježinu i jedrost,
- za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, plodovi rajčice moraju biti:

- neoštećeni,
- zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- svježi po izgledu,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Kod grozdova rajčica stabljike moraju biti svježije, zdrave, čiste i bez listova i bilo kakve vidljive strane tvari.

Razvijenost i stanje rajčica moraju biti takvi da mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Zahtjevi zrelosti

Razvijenost i stanje zrelosti rajčica mora biti takvo da se može nastaviti proces zrenja i dosegnuti zadovoljavajući stupanj zrelosti.

C. Klasifikacija

Rajčice se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Rajčica u toj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Moraju biti čvrste i imati svojstva sorte.

Rajčica ne smije imati napukline i vidljiva zelena mjesta, uz izuzetak neznatnih površinskih nedostataka, pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. Klasa I.

Rajčice u toj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju biti razmjerno čvrste i imati svojstva sorte.

Ne smiju imati napukline ni vidljiva zelena mjesta.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

- manje nepravilnosti u obliku i razvijenosti,
- manji nedostaci obojenosti,
- manja oštećenja kore,
- neznatna nagnječenja.

Osim toga, „rebraste” rajčice mogu imati:

- zacijeljene pukotine dužine najviše od 1 cm,
- neznatne ožiljke,
- manja ispupčenja, ali ne i kutinizaciju,
- kutinizaciju stigme do 1 cm²,
- neznatan ožiljak na cvatu izduženog oblika (poput šava), ali ne dulji od dvije trećine najvećeg promjera ploda.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća rajčice koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Moraju biti razmjerno čvrste (ali mogu biti nešto manje čvrste nego u klasi I.) i ne smiju imati nezacijeljene pukotine.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da rajčica zadrži svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nepravilnosti oblika i razvijenosti,
- nedostaci obojenosti,
- oštećenja kore ili nagnječenja pod uvjetom da ne utječu ozbiljnije na plod,
- zacijeljene pukotine najviše 3 cm dužine za okrugle, rebraste ili duguljaste rajčice.

Osim toga, „rebraste” rajčice mogu imati:

- izrazitije izrasline od onih dopuštenih u klasi I., ali bez izobličenja,
- ispupčenja,
- kutinizaciju stigme do 2 cm²,
- neznatan ožiljak na cvatu izduženog oblika (poput šava).

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela, masom ili po komadu.

Sljedeće se odredbe ne primjenjuju na grozdove rajčice te su neobvezne za:

- trešnjak i koktel rajčice promjera manjeg od 40 mm;
- rebraste rajčice nepravilnog oblika; i
- klasu II.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

- (a) Za rajčicu sortiranu prema promjeru:
- 10 mm ako je promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) najviše 50 mm,
 - 15 mm ako je promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) najmanje 50 mm i manje od 70 mm,
 - 20 mm ako je promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) najmanje 70 mm i manje od 100 mm,
 - nema ograničenja razlike u promjeru za plodove od 100 mm i više.

Ako se primjenjuju kodne oznake veličine, moraju se poštovati oznake veličine i razlike u promjeru prema sljedećoj tablici:

Kodna oznaka veličine	Promjer (mm)
0	≤ 20
1	$> 20 \leq 25$
2	$> 25 \leq 30$
3	$> 30 \leq 35$
4	$> 35 \leq 40$
5	$> 40 \leq 47$
6	$> 47 \leq 57$
7	$> 57 \leq 67$
8	$> 67 \leq 82$
9	$> 82 \leq 102$
10	> 102

- (b) Za rajčicu sortiranu prema masi ili po komadu, razlika u veličini mora biti u skladu s razlikom navedenom u točki (a).

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

- i. Klasa „Ekstra”

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. Klasa I.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Za grozdove rajčica dopušteno je odstupanje od 5 % broja ili mase rajčica odvojenih od stabljike.

iii. Klasa II.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Za grozdove rajčica dopušteno je odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica odvojenih od stabljike.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo rajčice istog podrijetla, iste sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine (ako su sortirane po veličini).

Zrelost i boja rajčica u klasi „Ekstra” i klasi I. mora biti praktički ujednačena. Osim toga, dužina „duguljastih” rajčica mora biti dovoljno ujednačena.

Međutim mješavina plodova rajčice jasno različitih boja, sorti i/ili komercijalnih tipova može se zajedno pakirati u pakiranje pod uvjetom da su ujednačeni po kvaliteti, za svaku pojedinu boju, sortu i/ili komercijalni tip, po podrijetlu. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Rajčica mora biti pakirana na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinom plodu ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje⁴² mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

- za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;
- samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijско tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. Vrsta proizvoda

- „Rajčice” ili „grozdovi rajčica” i komercijalni tip, ili „trešnjak/koktel rajčice” ili „grozdovi trešnjak/koktel rajčica” ili istoznačan naziv za druge minijaturne sorte, ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.
- „Mješavina rajčica” ili istoznačan naziv za mješavine jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja plodova rajčice. Ako plodovi nisu vidljivi izvana, mora se za svaki pojedini navesti boja, sorta ili komercijalni tip i količina.
- Naziv sorte (neobvezno).

⁴² Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla⁴³ i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih boja, sorti i/ili komercijalnih tipova rajčica različitog podrijetla, uz naziv dotične boje, sorte i/ili komercijalnog tipa navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa.
- Veličina (ako su razvrstane po veličini) izražena kao
 - minimalni i maksimalni promjer; ili
 - minimalna i maksimalna masa; ili
 - kodna oznaka veličine kako je utvrđeno u odjeljku III.; ili
 - broj s minimalnom i maksimalnom veličinom.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke IV. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 11.: TRŽIŠNI STANDARD ZA BANANE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na banane sorti (kultivara) *Musa* spp., kao i njihovih hibrida, koje se potrošačima isporučuju svježe, nakon pripreme i pakiranja, u fazama utvrđenima u članku 4. stavku 2. Isključene su banane namijenjene samo za kuhanje (banane za kuhanje) ili industrijsku preradu. Sorte obuhvaćene ovim standardom uključene su u Dodatak.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete koje moraju ispunjavati banane kako je definirano u odjeljku I.

A. Minimalni zahtjevi

U svim klasama, podložno posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, banane moraju biti:

- zelene i nezrele,
- neoštećene,

⁴³ Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

- čvrste,
- zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,
- čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,
- svježi po izgledu,
- gotovo bez štetočina,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,
- s čitavom peteljkom, koja ne smije biti savijena, napadnuta gljivicama ili osušena,
- s uklonjenim tučcima cvijeta,
- pojedinačni plodovi ne smiju biti deformirani ili neprirodno zakrivljeni,
- gotovo bez nagnječenja,
- bez oštećenja nastalih zbog niskih temperatura,
- bez prekomjerne vanjske vlažnosti,
- gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Osim toga, snopovi i grozdovi (dijelovi snopova) moraju uključivati:

- dovoljno veliki dio vijenca koji mora biti normalne boje, zdrav i slobodan od zaraze gljivicama,
- grozd mora biti odrezan glatkim rezom, ne koso odrezan ili otrgnut, bez dijelova stabljike.

Razvijenost i dozrelost banana moraju biti takvi da one mogu:

- podnijeti prijevoz i rukovanje, i
- stići na odredište u zadovoljavajućem stanju kako bi postigle odgovarajući stupanj zrelosti nakon dozrijevanja.

B. Klasifikacija

Banane se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. Klasa „Ekstra”

Banane u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva karakteristična za sortu i/ili komercijalni tip.

Plodovi ne smiju imati nedostatke, osim malih površinskih mrlja koje ne pokrivaju više od 1 cm² površine ploda, što ne smije narušavati opći

izgled snopa ili grozda, njegovu kvalitetu, očuvanje kvalitete ili izgled u pakiranju.

ii. Klasa I.

Banane u ovoj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva tipična za sortu i/ili komercijalni tip.

Međutim, dopušteni su sljedeći manji nedostaci na plodovima pod uvjetom da ne narušavaju opći izgled svakog snopa ili grozda, njegovu kvalitetu, očuvanje kvalitete ili izgled u pakiranju:

- nedostaci u obliku,
- manja oštećenja kore nastala trenjem i ostale male površinske mrlje koje ne prekrivaju više od 2 cm² površine ploda.

Takvi mali nedostaci ne smiju ni u kojem slučaju utjecati na meso ploda.

iii. Klasa II.

Ova klasa obuhvaća banane koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci na plodovima, pod uvjetom da banane zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

- nedostaci u obliku,
- nedostaci na kori nastali struganjem, trenjem ili drugim uzrokom, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prekriva više od 4 cm² ploda.

Ti nedostaci ne smiju ni u kojem slučaju utjecati na meso ploda.

III. ODREDBE O VELIČINI

Za potrebe određivanja veličine banana podskupina Gros Michel i Cavendish:

- dužina ploda određuje se duž vanjske krivulje od cvjetnog kraja do dna peteljke, gdje završava jestiva pulpa, a promjer je definiran kao debljina poprečnog presjeka između bočnih stranica.
- debljina (mjera) u milimetrima poprečnog presjeka ploda između bočnih stranica i sredine, okomito na dužinsku os.

Referentni plod za mjerenje dužine i debljine je:

- središnji plod u vanjskom redu snopa.
- plod pored mjesta na kojem je odrezan snop, u vanjskom redu grozda.

Najmanja dopuštena dužina je 14 cm, a najmanja dopuštena debljina 27 mm.

Odstupajući od trećeg odlomka, banane podskupina Gros Michel i Cavendish proizvedene na Madeiri, Azorima, Kanarskim otocima, Kreti i Cipru te u Algarveu i Lakoniji dužine manje od 14 cm mogu se stavljati na tržište u Uniji.

Odredbe o veličini ne primjenjuju se na fig banane.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM Odstupanjima

U svakom su pakiranju dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete i veličine za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete

i. Klasa „Ekstra”

5 % broja ili mase banana ne mora ispunjavati zahtjeve klase „Ekstra”, ali mora ispunjavati zahtjeve klase I. ili, iznimno, biti obuhvaćeno odstupanjima za tu klasu.

ii. Klasa I.

10 % broja ili mase banana ne mora ispunjavati zahtjeve klase I., ali mora ispunjavati zahtjeve klase II. ili, iznimno, biti obuhvaćeno odstupanjima za tu klasu.

iii. Klasa II.

10 % broja ili mase banana ne mora ispunjavati ni zahtjeve klase II. ni minimalne zahtjeve, osim plodova koji su zbog truljenja ili druge vrste kvarenja neprikladni za konzumaciju.

B. Dopuštena odstupanja u pogledu veličine

Za sve razrede, 10 % broja banana podskupina Gros Michel i Cavendish koje ne ispunjavaju obilježja veličine, do granice od 1 cm za najmanju dužinu od 14 cm, osim za banane proizvedene na Madeiri, Azorima, Kanarskim otocima, Kreti i Cipru te u Algarveu i Lakoniji.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora se sastojati isključivo od banana istog podrijetla, sorte i/ili komercijalnog tipa i kvalitete.

Vidljivi dio sadržaja svakog pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. Pakiranje

Banane moraju biti pakirane tako da je plod primjereno zaštićen.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja ploda. Upotreba materijala kao što su papir za omatanje ili naljepnice s trgovačkim specifikacijama dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

C. Prezentiranje

Banane se mogu prezentirati u snopovima ili grozdovima (dijelovi snopa) ili kao pojedinačni plodovi.

Stabljika ne smije biti otrgnuta, već odrezana glatkim rezom.

U proizvodnim regijama banane se mogu stavljati na tržište u obliku snopova na grani.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. Identifikacija

Naziv i adresa ili službeno izdana ili priznata uobičajena oznaka pakiratelja i/ili otpremitelja.

B. Vrsta proizvoda

- riječ „Banane” u slučaju kada sadržaj nije vidljiv izvana,
- naziv sorte ili komercijalnog tipa.

C. Podrijetlo proizvoda

Zemlja podrijetla i, u slučaju proizvoda iz Unije:

- proizvodno područje, i
- nacionalni, regionalni ili lokalni naziv (neobvezno).

D. Trgovačke specifikacije

- Klasa,
- neto masa,
- veličina izražena kao najmanja dužina i, neobvezno, kao najveća dužina.

E. Službeni kontrolni žig (neobvezno)

Dodatak

Popis glavnih skupina, podskupina i kultivara desertnih banana koje se stavljaju na tržište u Uniji

Skupine	Podskupine	Glavni kultivar (nepotpuni popis)
AA	Sweet-fig	Sweet-fig, Pisang Mas, Amas Date, Bocadillo
AB	Ney-Poovan	Ney Poovan, Safet Velchi
AAA	Cavendish	Dwarf Cavendish
		Giant Cavendish
		Lacatan
		Poyo (Robusta)
		Williams
		Americani
		Valery
		Arvis
	Gros Michel	Gros Michel („Big Mike“)
		Highgate
	Hybrids	Flhorban 920
	Pink Fig	Figue Rose
		Figue Rose Verte
	Ibota	
AAB	Fig apple	Fig apple, Silk
	Pome (Prata)	Pacovan
		Prata Ana
Mysore	Mysore, Pisang Ceylan, Gorolo	

PRILOG II.

Korelacijska tablica iz članka 10.

Uredba (EU) br. 543/2011	Uredba (EU) br. 1333/2011	Ova Uredba	Provedbena uredba (EU) 2023/xxxx [Ured za publikacije: unijeti broj C(2023) 5449]
Članak 1.	-	Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	-	-	-
Članak 3. stavci 1. i 3.	-	Članak 2.	-
Članak 3. stavak 2.	-	Članak 4.	-
Članak 4.	-	Članak 5.	-
Članak 5.	-	Članak 6.	-
Članak 6.	-	Članak 7.	-
Članak 7.	-	Članak 8.	-
Članak 8.	-	-	-
Članak 9.	-	-	Članak 2.
Članak 10.	-	-	Članak 3.
Članak 11.	-	-	Članak 5.
Članak 12.	-	-	Članak 4.
Članak 13.	-	-	Članak 6.
Članak 14.	-	-	Članak 7.
Članak 15.	-	Članak 9.	Članak 8.
Članak 16.	-	-	Članak 9.
Članak 17.	-	-	Članak 10.
Članak 18.	-	-	Članak 11.
Članci od 19. do 151.	-	-	-

-	Članak 1.	Članak 4. stavak 1.	-
-	Članak 2.	Članak 4. stavak 2.	-
-	Članak 3.	-	-
-	Članak 4.	-	-
-	Članak 5.	-	-
-	Članak 6.	-	Članak 10.
-	Članak 7.	-	-
-	Članak 8.	-	Članak 5.
-	Članak 9.	-	Članak 4.
-	Članak 10.	-	-
-	Članak 11.	-	-
-	Članak 12.	-	-
-	Članak 13.	-	-
Prilog I.	-	Prilog I. dijelovi A i B dijelovi od 1. do 10.	
Prilog II.	-	-	Prilog I.
Prilog III.	-	-	Prilog III.
Prilog IV.		-	Prilog IV.
Prilog V.		-	Prilog V.
Prilozi od V.a do XX.	-	-	-
-	Prilog I.	Prilog I. dio B dio 11.	-
-	Prilog II.	-	Prilog III.
-	Prilog III.	-	Prilog II.
-	Prilog IV.	Dodatak Prilogu I. dio B dio 11.	
-	Prilog V.	-	-

-	Prilog VI.	-	-
---	-------------------	---	---